

De Inleiding bij deze boekpresentatie werd gegeven door uitgever Gerolf T'Hooft (Uitgeverij Synthese) . Hier volgt de tekst:

Beste Martin, dames en heren,
Voor u staat vanmiddag een trotse uitgever. Het is de ambitie van uitgeverij Synthese om in overeenstemming met haar naam het werk van auteurs beschikbaar te stellen die een wezenlijke bijdrage leveren aan de heelwording van de mens. Een synthese is meer dan een optelsom. Een echte synthese is

een hogere eenheid waarin voorgaande, vaak tegengestelde elementen samenkomen, zonder hun specifieke waarde en eigenschappen te verliezen. Zeker in een tijd van toenemende polarisatie, krachtige stellingnames en gebrek aan nuance is het meer dan ooit belangrijk zicht te houden op het grotere geheel, de langere termijn en de diepe, wezenlijke verbondenheid van tal van actuele vraagstukken. Dat er een relatie bestaat tussen de geestelijke gezondheid van het individu en de kwaliteit van de samenleving waarin dat individu leeft is duidelijk. Niet alleen spiegelen beide elkaar, ze houden elkaar ook in een houdgreep van wederzijdse beïnvloeding. Als we het gebruik van antidepressiva en slaapmiddelen, al dan niet in combinatie met het volgen van allerlei vormen van psycho- en lichaamstherapie, als indicatie beschouwen m.b.t. de geestelijke gezondheid van de gemiddelde Nederlander, dan levert dit geen rooskleurig beeld op. Vooral in de relationele sfeer vallen vaak de hardste klappen. Veelal het gevolg van langdurige stress of burn-out. Moderne vormen van lijden, hoewel van een andere aard dan het slachtoffer zijn van natuur- en/of oorlogsgeweld, maar daarom niet minder reëel.

En net als in de grote wereld niet alleen de oorzaak van veel ellende 'buiten ons' wordt gezocht, maar ook de verantwoordelijkheid er iets aan te doen bij 'de anderen' wordt neergelegd, gebeurt veelal hetzelfde in de kleine wereld van de individuele ervaring.

Heel wat psychologische stromingen, scholen en therapieën leggen de klemtoon op uiterlijke factoren die bepalend zijn bij de groei en ontwikkeling van het individu – erfelijkheid, sociale omgeving, opleiding, relaties, enz. Vaak terechte constatering. Daarmee is echter nog niet gezegd dat verandering, heelwording in dezelfde mate ook afhankelijk is van wijziging van die uiterlijke factoren.

Toen ik het manuscript van Martin van Kalmthout kreeg toegestuurd, had ik al na lezing van de eerste paar bladzijden het gevoel iets bijzonders in handen te hebben. Hier was iemand aan het woord die – gepokt en gemazeld in de psychologie en psychotherapie – rücksichtslos terugkeert naar de verantwoordelijkheid van het individu, en bovendien wijst op de ongekende potenties die het individu ter beschikking staan om werkelijk zelf een proces van geestelijke gezondheid op gang te brengen. Uitgangspunt is een eerlijke analyse, oog in oog met jezelf, waarin vooral aandacht is voor de eigen betrokkenheid. Een moedige, maar noodzakelijke poging de natuurlijke blinde vlek van het eigen ego toch in beeld te krijgen. Het was vooral die ongekende eerlijkheid en de messcherpe blik tot in de donkerste hoeken van de geestelijke machinekamer die ons dagelijks functioneren aandrijft, die mij bij het lezen hebben getroffen. Geheel op eigen autoriteit neemt Martin zijn lezers mee op een intrigerende tocht langs verborgen motivaties, al dan niet bewuste angsten, verwachtingen, projecties en strategieën die we ons in de loop van ons leven hebben eigen gemaakt, de conditioneringen die ons leven vorm en stabiliteit geven en ons in staat stellen ons enigszins te verhouden tot het knagende besef van vergankelijkheid en de fundamentele onverklaarbaarheid van onze persoonlijke existentie.

Voor de enigszins ingewijde lezer is het duidelijk waar Martin de mosterd vandaag haalt. Hij is niet voor niets vertrouwd met het werk van o.a. Krishnamurti en Carl Rogers; beide met een sterke gerichtheid op de rol en verantwoordelijkheid van het individu. Toch is op iedere bladzijde van dit boek uitsluitend Martin aan het woord. Er wordt niet gestrooid met citaten, geen verantwoordende voetnoten, geen oeverloze name-dropping. Helder, direct, zonder omwegen gaat de blik keer op keer op zoek naar de kern van de situatie. Liefdevol wordt het kluwen ontrafeld en de verborgen angel aangeduid. Ieder hoofdstuk is in die zin een soort anatomische les, waarin de lezer niet het lichaam, maar de werking van de geest krijgt uiteengezet. Nergens klinken verwijten, wordt met vingers gewezen of schuldigen vermanend toegesproken. Mild, met groot

empathisch vermogen vergunt Martin zijn lezers een inkijk in de menselijke ziel; tot welke verwarring en zelfbegoocheling deze in staat is. Maar er is meer, in tegenstelling tot de Baron von Münchhausen is de menselijke geest wel degelijk in staat zichzelf uit het moeras omhoog te trekken. Oog in oog met zichzelf voltrekt zich keer op keer het wonder van het inzicht en de bevrijding die erdoor tot stand komt.

We zijn dan ook verheugd vandaag met u allen het boek van Martin ten doop te kunnen houden. Samen met de auteur hoopt de uitgeverij dat het mag bijdragen aan werkelijke gezondwording, waar die ook nodig is.